

सम्पादकीय

स्वास्थ्य सेवाप्रति गम्भिर बनौं

सरकारले स्वास्थ्य वीमालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको छ। जेष्ठ नागरिकलाई यो विमा कार्यक्रम निशुल्क रुपमा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। यति मात्र नभई न्यूनतम शुल्कमा एउटै परिवारको पाँच जनालाई वर्षेनी स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु गरेपछि यो लोकप्रिय समेत बनेको छ। तर अहिले पनि सरकारी स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा जनता जोडिनु सकेका छैनन्। सूचनाको अभाव तथा स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको लापरवाहीका कारण यस स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम चाहे जतिको लोकप्रियता हासिल गर्न सकेको छैन।

यसबाहेक सप्तरीका विभिन्न सरकारी तथा निजि अस्पतालमा स्वास्थ्य सेवा खासै सुधारोन्मुख भएको देखिन्छ। दक्ष जनशक्ति तथा उपकरणको अभावमा यस्तो अवस्था आएको हो। एक मात्र सरकारी अस्पताल गजेन्द्र नारायण सिंहमा दक्ष चिकित्सकको अभाव अहिले पनि यथावतै रहेको छ। विभिन्न आधुनिक उपकरणका बावजुद यहाँ भरपर्दो सेवाको अभाव रहेको छ। यस्तै जिल्लाको स्वास्थ्य सेवाको अवस्थामा गुणात्मक रुपमा कमजोर रहेपनि यसमा सुधारको अवस्था प्रसस्त छ।

अहिले नेपाल सरकारले स्वास्थ्य क्षेत्रको सुधारका लागि निकै कार्यक्रमहरु ल्याइरहेको छ। खासगरि महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरि लगायतलाई सुविधा प्रदान गर्न विभिन्न कार्यक्रम ल्याएको छ। तसर्थ स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी ढंगले अगाडी बढाउन सम्बन्धीत निकाय गम्भिर हुनु आवश्यक छ। यसबाहेक अस्पताल प्रशासनले दक्ष चिकित्सकहरुलाई परिचालन गरेर यसलाई सुधार गर्नु पनि उत्तिकै जरुरी रहेको छ।

डा. भगवती यादव

Dr. Bhagwati Yadav

MBBS, MD Paediatrics (USC)
NMC Reg. No. : 11389

नवजात शिशु तथा बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and
Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली स्वास्थ्य क्लिनिक, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

जेनजी आन्दोलन पुनर्निर्माण कार्ययोजना : आगामी वर्ष तीनै तहका सरकारले बजेट छुट्याउनुपर्ने

काठमाडौं, ४ चैत (रासस)।

गत भदौ २३ र २४ गते देशका विभिन्न स्थानमा भएको आन्दोलनले व्यापक भौतिक तथा आर्थिक क्षति पुऱ्याएपछि, सरकारले त्यसको पुनर्निर्माण र पुनःव्यस्थापनका लागि विस्तृत कार्ययोजना सार्वजनिक गरेको छ।

राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा प्रकाशकुमार श्रेष्ठको नेतृत्वमा गठित समितिको प्रतिवेदनका आधारमा तयार गरिएको कार्ययोजनाले क्षतिको परिमाण, पुनर्निर्माणको रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन र निजी क्षेत्र पुनरुत्थानसम्मका विषयलाई समेटेको छ। साथै चालु आर्थिक वर्ष र आगामी दुई आर्थिक वर्ष तीनवटै तहका सरकारले पुनर्निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गर्नेगरी कार्ययोजना तयार पारिएको छ।

आयोगले पुनर्निर्माण कार्यलाई चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्ने योजना बनाएको छ। तत्कालीन, मध्यमकालीन र दीर्घकालीन रणनीतिका आधारमा कार्य अगाडि बढाउने कार्ययोजनामा उल्लेख छ। त्यसैगरी, कार्ययोजनाले पुनर्निर्माणको मूल आधारका रूपमा आन्तरिक स्रोत परिचालनलाई प्राथमिकता दिएको छ। तीनै तहका सरकारले आफ्नै स्रोतबाट पुनर्निर्माण अधि बढाउने, अपुग भएमा सङ्घीय सरकारले सहयोग गर्ने नीति तय गरिएको छ। साथै, निजी क्षेत्र र गैरसरकारी संस्थासँग सहकार्य गर्दै समन्वयात्मक ढङ्गले पुनर्निर्माण अधि बढाउने रणनीति लिइएको छ।

राष्ट्रिय योजना आयोगका सहप्रवक्ता डा दिबाकर लुइटेलका अनुसार क्षतिग्रस्त संरचनाको पुनर्निर्माणका अल्पकालीन र दीर्घकालीन योजना तयार पारी सोहिअनुसार बजेट विनियोजन गर्नुपर्नेछ। “केहि कामहरु चालु आर्थिक वर्षको बजेटबाटै पनि सुरु भइसकेका छन्। आगामी आर्थिक वर्षको बजेट बनाउँदै गर्दा पनि जेनजी आन्दोलनबाट भएको क्षतिको पुनर्निर्माणका लागि निश्चित बजेट छुट्याउने पर्ने विषयमा छलफल चलिरेहेका छन्। तीनवटै तहका सरकारले आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा यो

विषयलाई प्राथमिकतामा राख्नु भन्ने उद्देश्य हो”, उहाँले रासससँग भन्नुभयो।

कार्ययोजनाअनुसार सरकारले सेवाग्राहीमैत्री, मितव्ययी र विपद् प्रतिरोधी पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिएको छ भने भविष्यमा यस्ता क्षतिहरु न्यून गर्ने लक्ष्य राखेको छ। सङ्घीय सरकारका लागि चालु आर्थिक वर्षमा करिब रु चार अर्ब ३४ करोड आवश्यक पर्ने देखिएको छ भने आगामी दुई आर्थिक वर्षमा प्रत्येक वर्ष रु १० अर्ब १८ करोडका दरले बजेट छुट्याउनुपर्ने अनुमान गरिएको छ। त्यस्तै, प्रदेश सरकारका लागि चालु वर्षमा करिब रु ८१ करोड २५ लाख र आगामी दुई वर्षमा प्रत्येक वर्ष रु एक अर्ब ४६ करोड आवश्यक पर्नेछ। स्थानीय तहका लागि चालु वर्षमा रु एक अर्ब ४२ करोड र आगामी दुई वर्षमा प्रत्येक वर्ष रु तीन अर्ब २१ करोड बजेट आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको छ।

तीनवटै तहका सरकारले प्रारम्भिक मर्मत सम्भारका लागि चालु बजेटबाटै रकमान्तर गर्ने, मौजुदा सवारीसाधन र सम्पत्तिको उपयोग गर्ने तथा आवश्यक परेमा मात्रै नयाँ खरिद गर्ने नीति लिइएको छ। साथै, सबै सरकारी सम्पत्तिको अनिवार्य विमा गर्ने व्यवस्था समेत प्रस्ताव गरिएको छ।

सरकारले पुनर्निर्माणका लागि आवश्यक स्रोत जुटाउन खर्च व्यवस्थापनमा कडाइ गर्ने नीति लिएको छ। साना, टुक्रे र प्रभावहीन आयोजना कटौती गर्ने, तीन करोडभन्दा कम लागतका आयोजना संघीय सरकारले नगर्ने, र त्यस्ता कार्यक्रम प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गर्ने नीति लिइएको छ।

यसका साथै, संघीय सरकारले सञ्चालन गर्दै आएका केही कार्यक्रमहरु— जस्तै लघु उद्यम विकास, जनता आवास, खरका छाना मुक्त कार्यक्रम—अब स्थानीय तहले नै सञ्चालन गर्ने गरी संघीय स्तरबाट हटाइने भएको छ। सरकारले विकास साभेदार र गैरआवासीय नेपालीहरुबाट समेत पुनर्निर्माण कोषमा सहयोग जुटाउने योजना बनाएको छ। यस्तो सहयोग गर्नेहरुलाई राज्यले सम्मान गर्ने नीति पनि उल्लेख गरिएको छ।

आन्दोलनबाट निजी क्षेत्र पनि गम्भीर रूपमा प्रभावित भएको छ। कुल रु ३३ अर्बभन्दा बढी क्षति भएकोमा सबैभन्दा बढी असर व्यवसायिक प्रतिष्ठानहरुमा परेको छ। करिब रु २७ अर्ब ४९ करोड बराबरको क्षति व्यवसायिक क्षेत्रमा भएको छ भने व्यक्तिगत घरपरिवारमा करिब रु ६ अर्ब बराबरको क्षति भएको छ। क्षतिको संरचनागत विश्लेषण गर्दा भवन तथा घरमा करिब ४५ प्रतिशत, सवारीसाधनमा ५ दशमलव ५ प्रतिशत र बाँकी अन्य सम्पत्तिमा क्षति भएको देखिन्छ। करिब रु २३ अर्ब बराबरको विमा दावी परेको छ।

कोभिड-१९ पछिको कमजोर अर्थतन्त्र र बाह्य क्षेत्रको दबावका बीच आएको यस क्षितिले निजी क्षेत्रको मनोबल थप कमजोर बनाएको विश्लेषण गरिएको छ। सरकारले निजी क्षेत्र पुनर्जीवनका लागि विभिन्न राहत तथा सहूलियत कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छ। क्षति भएका भवनहरुको नक्सापास शुल्कमा छुट दिन स्थानीय तहलाई आग्रह गर्ने तथा सम्पत्ति करमा तीन वर्षसम्म छुट दिने व्यवस्था गर्नुपर्नेलगायत विषय कार्ययोजनामा उल्लेख छन्।

विमा भएका संरचनाहरुको दावी छिटो भुक्तानी गर्नुपर्ने तथा विमा कम्पनीहरुमा तरलताको अभाव भएमा नेपाल राष्ट्र बैंक तथा अन्य वित्तीय संस्थाबाट सहूलियत ऋण उपलब्ध गराउने व्यवस्था प्रस्ताव गरिएको छ। त्यस्तै, बैकिङ क्षेत्रमा पनि सहूलियत दिने, चालु पूँजी कर्जालाई किस्ताबन्दी कर्जामा रूपान्तरण गर्न सकिने, कर्जा पुनःसंरचना अवधि २०८३ असारसम्म बढाइने, र आवश्यकताअनुसार ग्रेस अवधि थप गर्ने व्यवस्था गरिने लगायतका विषय कार्ययोजनामा राखिएका छन्। त्यस्तै, स्थिर ब्याजदरमा पाँच वर्षसम्म कर्जा उपलब्ध गराउने व्यवस्था समेत प्रस्ताव गरिएको छ, जसमा आधार दरमा केवल शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत प्रिमियम थप्नुपर्ने उल्लेख छ।

आन्दोलनका क्रममा सार्वजनिक सेवाग्राहीका सवारीसाधन, मोबाइल, ल्यापटप, लताकपडा जस्ता

सामग्रीमा क्षति भएको अवस्थामा राज्यले आंशिक राहत दिने व्यवस्था मिलाइनुपर्ने पनि उल्लेख छ। प्रहरी मुचुल्काका आधारमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमार्फत कुल क्षतिको २५ प्रतिशतसम्म राहत उपलब्ध गराउन सकिने आयोगले तयार पारेको कार्ययोजनामा उल्लेख छ।

सरकारले विस्तृत कार्ययोजना सार्वजनिक गरे पनि यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन चुनौतीपूर्ण देखिएको छ। राजस्व संकलन कमजोर रहेको, सङ्घीय संरचनामा खर्च बढिरहेको र आर्थिक दबाव उच्च रहेको अवस्थामा यति ठूलो परिमाणको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न वित्तीय अनुशासन, समन्वय र पारदर्शिता आवश्यक पर्ने देखिन्छ।

सरकारी तथ्यांकअनुसार आन्दोलनका कारण कुल रु ८४ अर्ब ४५ करोड ७७ लाख बराबरको क्षति भएको छ। यसमध्ये सरकारी तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी क्षति देखिएको छ भने निजी क्षेत्र पनि गम्भीर रूपमा प्रभावित भएको छ। सरकारी संरचनामा मात्रै करिब रु ४४ अर्ब ९३ करोड बराबरको क्षति भएको छ भने निजी क्षेत्रतर्फ रु ३३ अर्ब ५४ करोड बराबरको नोक्सानी भएको छ। सामुदायिक तथा अन्य क्षेत्रमा करिब रु पाँच अर्ब ९७ करोड क्षति भएको प्रतिवेदनले देखाएको छ।

सरकारी संरचनाभित्र सङ्घीय सरकार सबैभन्दा बढी प्रभावित भएको देखिन्छ। जहाँ करिब रु २९ अर्ब ६७ करोड बराबरको क्षति भएको छ। त्यसपछि स्थानीय तहमा करिब रु नौ अर्ब ८१ करोड र प्रदेश सरकारमा रु चार अर्ब ४९ करोड बराबरको क्षति भएको छ।

तीनवटै तहका सरकारका संरचनाहरु पुनर्निर्माण र पुनर्व्यवस्थापन गर्न करिब रु ३६ अर्ब ३० करोड खर्च लाग्ने अनुमान गरिएको छ। यसमध्ये भवन पुनर्निर्माणमा मात्रै करिब रु २० अर्ब खर्च हुने देखिएको छ। त्यस्तै सवारीसाधन खरिदमा रु छ अर्ब १६ करोड र अन्य सम्पत्तिमा रु १० अर्ब १४ करोड खर्च हुने अनुमान गरिएको छ।

राष्ट्रिय पुँजी निर्माणमा केन्द्रित हुन आवश्यक : अर्थमन्त्री खनाल

काठमाडौं, ४ चैत (रासस)।

अर्थमन्त्री रामेश्वरप्रसाद खनालले उपलब्ध तरलतालाई उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गरी राष्ट्रिय पुँजी निर्माणमा केन्द्रित हुनुपर्ने बताउनुभएको छ।

नागरिक लगानी कोषको ३६औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा अर्थमन्त्री खनालले हाल बैकिङ प्रणालीमा ब्याजदर घटेको र तरलता पर्याप्त रहेको अवस्थामा त्यसलाई उत्पादनमुखी क्षेत्रमा

लगानी गर्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याउनुभयो।

उहाँले ठूला पूर्वाधार तथा दीर्घकालीन लगानी आवश्यक पर्ने आयोजना अधि बढाउनुपर्ने बताउँदै बृद्धीगण्डकी जलविद्युत् आयोजनाजस्ता परियोजनामा सार्वजनिक-निजी साभेदारी (पिपिपी) मोडलमार्फत लगानी बढाउन सकिने गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइएको जानकारी दिनुभयो। निष्क्रिय पुँजीलाई

उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो।

अर्थमन्त्री खनालले मध्यपूर्व क्षेत्रमा देखिएको द्वन्द्वले नेपालको आपूर्ति शृङ्खलामा असर पर्न सक्ने र मूल्यवृद्धि जस्ता समस्या आउन सक्ने भन्दै त्यसलाई समाधान गर्न आगामी दिनमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने धारणा राख्नुभयो।

“अहिले शोधनान्तर र चालु खाता बचतमा छन्, गत आर्थिक

वर्षको तुलनामा सरकारी राजस्व पनि बढेको छ”, उहाँले भन्नुभयो, “धेरै आर्थिक सूचकहरु सुधारोन्मुख छन्। अब लगानीकर्ताको हातमा पुँजी पुग्ने वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने बेला आएको छ।” उहाँले वैकल्पिक वित्त परिचालनसम्बन्धी कानुन शीघ्र निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याउँदै विभिन्न अवकाश कोषमा लागिरेहेको करको विषयमा पुनर्विचार

बाँकी तीन पृष्ठमा

चुनौतीबीच निर्वाचन सम्पन्न भएपछि आयोगको नेतृत्वलाई मिलेको सन्तुष्टि...

प्रकाश सिलवाल
काठमाडौं, ४ चैत (रासस) ।
‘निर्वाचन पक्कै होला त ?’, तीन महिनाअघि सम्म निर्वाचन आयोगका पदाधिकारी र प्रवक्तालाई सञ्चारकर्मीले यस्तो प्रश्न सोध्न छुटाउँदैनथे । त्यत्तिकै गम्भीर रूपमा नभए पनि निर्वाचन हुने अधिल्लो दिनको आयोगको पत्रकार सम्मेलनमा पनि एकैपटक सबै मतदास्थलमा शान्तिपूर्ण चुनाव होला त ? भन्ने उठेकै थियो ।
यस्ता प्रश्नमा कार्यवाहक प्रमुख निर्वाचन आयुक्त रामप्रसाद भण्डारी, आयुक्तहरू र उच्चाधिकारीको एउटै उत्तर हुन्थ्यो, “ढुक्क हुनुस्, निर्वाचन हुन्छ । मुलुकलाई लयमा ल्याउन निर्वाचनवाहेक अर्को विकल्प छैन । तपाईंहरूले पनि आफ्नो ठाउँबाट सहयोग गर्नुस् ।”
त्यसो त जेनजी आन्दोलन भन्दाअघिको सरकारले नियुक्त गरेका आयुक्त कायम रहेको र प्रमुख आयुक्त पनि रिक्त रहेको अवस्थामा आयोगलाई पूर्णता दिएर मात्रै निर्वाचन गराउनुपर्छ भन्ने आवाज पनि नउठेका होइनन् । तर आयोगले प्रारम्भदेखि नै योजनाबद्ध रूपमा काम गरेकाले सफल हुन सकिएकामा आयोगको नेतृत्व सन्तुष्ट देखिएको छ ।
“मैले सुरुदेखि नै निर्वाचनको विकल्प छैन र यो हुनुपर्छ भनेर लागें । कतिपय आन्तरिक कार्ययोजना गोप्य राखेर पनि काम गरियो । यसरी गर्दा सफल भइयो”, कार्यवाहक प्रमुख निर्वाचन आयुक्त भण्डारीले रासससँग भन्नुभयो, “मलाई त निर्वाचन हुँदैन भन्ने कहिल्यै शङ्का थिएन । प्रश्न र शङ्का तथा अनेक चुनौतीका पीडा भने थिए तर हामी

कहिल्यै विचलित भएनौं ।”
निर्वाचन सम्पन्न भएर राष्ट्रपति पौडेललाई यही चैत ५ गते प्रतिवेदन बुझाउने तयारीमा रहेको आयोगका कार्यवाहक प्रमुख भण्डारीले विगत छ महिनालाई संक्षेपा सिंहावलोकन गर्दै एउटा जिम्मेवारीमा रहेको नागरिकले राष्ट्रका लागिपरेका बेला जिम्मेवारी पूरा गरेका अवसरका रूपमा आत्ममूल्याङ्कन गर्नुभयो । “मेरो सुरुदेखि नै निर्वाचन हुनुपर्छ भन्ने चट्टानी अडान रह्यो । निर्वाचनप्रतिको निष्ठा त छँदै थियो । मुलुकमा भड्किएको अनुशासनलाई लयमा ल्याउन यही मात्रै विकल्प थियो । निर्वाचन सम्पन्न भएको छ अब मुलुक थिति, विधि र लयमा आउने विश्वास लिएका छौं”, उहाँले भन्नुभयो, “निर्वाचन कार्यतालिकाका हरेक मिति र क्षणमा दबाव र प्रभाव दुवै थियो । त्यो बीचमा हामीले कुनै लालस नराखी निर्वाचन गरायौं ।”
जेनजी आन्दोलनपछि नयाँ सरकार गठन र तत्कालीन प्रतिनिधिसभा विघटन भई नयाँ प्रतिनिधिसभाको मिति घोषणा हुँदा के निर्वाचन होला र ? भन्ने संशय प्रधानमन्त्री, सरकारका मन्त्रीसमक्ष पनि उत्तिकै सोध्ने गरिन्थ्यो । गत भदौ २७ गते पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्की प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएकै दिन उहाँको सिफारिसमा प्रतिनिधिसभाको विघटन भई फागुन २१ गतेका लागि राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलबाट निर्वाचनको घोषणा भएपछि सरकार र आयोग तयारीमा जुट्यो ।
नेपाल सरकारले आफ्नोतर्फबाट गर्नुपर्ने काम, बजेट निकासा, सुरक्षा तयारी र

राजनीतिक वातावरणमा सहजीकरण गर्‍यो भने आयोगले व्यवस्थापकीय काम थाल्यो ।
यसै वर्षको गत वैशाख ५ गते प्रमुख निर्वाचन आयुक्त दिनेशकुमार थपलियाको पदावधि सकिएको थियो भने निर्वाचन आयुक्त ईश्वरीप्रसाद पौडेलको २०७९ फागुन ४ गते बिदाइ भएको थियो । उहाँहरूको बिदाइपछि पाँच सदस्यीय हुने आयोगमा तीन जना आयुक्तहरू मात्रै कायम हुनुहुन्छ । हाल कार्यवाहक प्रमुख आयुक्त भण्डारीसहित आयुक्तहरू डा जानकीकुमारी तुलाधर र सगुनशमशेर जबरा कार्यरत हुनुहुन्छ ।
आयोगको सचिवमा कृष्णबहादुर राउत हुनुहुन्छ । उहाँहरूकै नेतृत्वमा यसपटकको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन शान्तिपूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको हो । लोकतन्त्रको मेरुदण्डका मानिने निर्वाचनलाई राजनीतिक अस्थिरता र विविध चुनौतीका बावजुद प्रतिनिधिसभा निर्वाचन सफलतापूर्वक सम्पन्न गराउनु आफैँमा उल्लेखनीय उपलब्धि हेरिएको छ ।
कुनै पनि मतदानस्थलमा स्थगन नभइकन र हिंसात्मक घटना नभइकन यसपटक निर्वाचन सम्पन्न हुनुले प्रधानमन्त्री कार्कीलाई पनि सन्तोष दिलाएको देखिन्छ । उहाँले राससलाई हालै दिनुभएको अन्तर्वार्तामा भन्नुभएको छ, “निर्वाचन सम्पन्न हुनुको ५० प्रतिशत श्रेय म निर्वाचन आयोगलाई दिन चाहन्छु । आयोगका कार्यवाहक प्रमुख आयुक्त रामप्रसाद भण्डारीसहित तीन आयुक्तको नेतृत्वमा भएको योगदान

इतिहासले विसर्न सक्ने छैन । आयोगमा पाँच जना पदाधिकारी हुनुपर्नेमा तीन जनाले पनि यति ठूलो काम गर्नुभयो । म प्रधानमन्त्रीका हैसियतले तीनै जना पदाधिकारीलाई र सिङ्गो आयोगलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । निर्वाचन सफल तुल्याउने सबैलाई म धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।”
कार्यवाहक प्रमुख आयुक्त भण्डारीका अनुसार निर्वाचन तुलनात्मक रूपमा मितव्ययी पनि भएको छ । निर्वाचनका लागि सरकारबाट रु साढे सात अर्ब निकासा भएकामा करिब रु पाँच अर्बभित्रै कार्यसम्पन्न भएको र विस्तृत विवरण आउन बाँकी रहेको छ ।
नेपालको संविधानको धारा २४६ मा आयोगले संविधान र सङ्घीय कानूनको अधीनमा रही राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, सङ्घीय संसद्का सदस्य, प्रदेश सभाका सदस्य, स्थानीय तहका सदस्यको निर्वाचनको सञ्चालन, रेखदेख, निर्देशन र नियन्त्रणको जिम्मेवारी पाएको छ । निर्वाचनको प्रयोजनका लागि मतदाताको नामावली तयार गर्ने, संविधान र सङ्घीय कानूनबमोजिम राष्ट्रिय महत्वको विषयमा जनमत सङ्ग्रह गराउने पनि आयोगले गर्छ ।
आयोगले राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, सङ्घीय संसद्का सदस्य, प्रदेशसभा सदस्य वा स्थानीय तहका सदस्यका लागि उम्मेदवारीको मनोनयन दर्ता भइसकेको तर निर्वाचन परिणाम घोषणा भई नसकेको अवस्थामा कुनै उम्मेदवारको योग्यता सम्बन्धमा कुनै प्रश्न उठेमा त्यसको निर्णय पनि आयोगले गर्छ ।

विश्व समाचार

इरान-इजरायल द्वन्द्व तीव्र, इरानले जवाफस्वरूप मिसाइल प्रहार

दुबई, ४ चैत (रासस/एपी) ।
इजरायलले दुई जना वरिष्ठ इरानी सुरक्षा अधिकारीको हत्या गरेपछि इरानले खाडी क्षेत्रका छिमेकी देशहरू र इजरायलमाथि मिसाइल र ड्रोनमार्फत जवाफ दिएको छ ।
इरानका वरिष्ठ अधिकारी अली लारीजानी र जनरल गोलाम रेजा सोलिमानीको मृत्यु भएपछि इरानले इजरायलको केन्द्रीय क्षेत्रमा बहु-वारहेड मिसाइल प्रहार गरेको पुष्टि गरेको छ । यस आक्रमणमा रामत गानमा दुई व्यक्तिको मृत्यु भएको छ भने अन्यमा क्षति पुगेको छ ।
साउदी अरेबिया, कुवेत र अन्य अरब देशहरूमा पनि इरानी मिसाइल र ड्रोन आक्रमण भएको छ, जसलाई हवाई सुरक्षा प्रणालीले रोक्न सफल भएको छ ।
इरानी मिसाइल प्रहारपछि इजरायलले तेहरान वरिपरिका बसिज पोस्टहरूमा हवाई आक्रमण गरेको छ । प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतान्याहुले यस घटनालाई ‘इरानी शासन कमजोर पार्ने प्रयास’ भएको बताउनुभएको छ । इरानले होर्मुज जलडमरुमा आफ्नो नियन्त्रण कायम राखेको छ, जहाँ विश्वको करिब पाँचौँ हिस्सा तेल ढुवानी हुन्छ । अमेरिकाले पनि यस क्षेत्रमा आक्रमण र धम्की जारी राखेको छ ।
लेबनानमा इजरायलले इरान समर्थित हिजबोल्लाहमाथि हवाई आक्रमण जारी राखेको छ । मध्य वियरुतमा भएको आक्रमणमा कम्तीमा ६ जनाको मृत्यु भएको र २४ जना घाइते भएका छन् ।
उक्त द्वन्द्व मध्यपूर्वमा मानवीय, आर्थिक र सुरक्षा संकट अझ गहिरो बनाउने सङ्केत प्रस्तुत गरेको छ ।

गाजामा इजरायली आक्रमण, हमासका कमाण्डर मारिएको दाबी

यरुशलम, ४ चैत (रासस/सिन्हवा) ।
इजरायली सेनाले गाजामा गरिएको लक्षित आक्रमणमा हमासका एक वरिष्ठ नौसैनिक कमाण्डर मारिएको दाबी गरेको छ ।
इजरायल रक्षा बल र आन्तरिक सुरक्षा निकायले संयुक्त रूपमा जारी गरेको वक्तव्यअनुसार उत्तरी गाजा क्षेत्रमा कार्यरत हमासको नौसैनिक इकाइका कमाण्डर युनुस मोहम्मद हुसेन अलियान सोमबार गरिएको आक्रमणमा मारिएका हुन् । उहाँ नौसैनिक बलको सञ्चालन, तालिम तथा हतियार तयारीको जिम्मेवारीमा रहेका बताइएको छ ।
वक्तव्यमा हालका हप्ताहरूमा उहाँले आफ्नो इकाइको क्षमता पुनःनिर्माण गर्दै सम्भावित आक्रमणको योजना बनाइरहेको आरोप लगाइएको छ । आक्रमणका क्रममा सर्वसाधारणलाई क्षति नहोस् भनेर सावधानी अपनाइएको पनि जनाइएको छ ।
यसैबीच, प्यालेस्टिनी रेड क्रिसेन्ट र स्थानीय स्वास्थ्य स्रोतका अनुसार दक्षिणी गाजाको अल-मवासी क्षेत्रमा मङ्गलबार गरिएको हवाई आक्रमणमा ३ जना प्यालेस्टिनीको मृत्यु भएको छ भने १४ जना घाइते भएका छन् ।
गाजाको स्वास्थ्य निकायका अनुसार सन् २०२३ अक्टोबर ७ यता सो क्षेत्रमा मृत्यु हुनेको सङ्ख्या ७२ हजार २४९ पुगेको छ भने १ लाख ७१ हजार ८९८ जना घाइते भएका छन् । क्षेत्रीय द्वन्द्व अझै चर्किदै गएको देखिएको छ ।

द्वन्द्वका कारण विस्थापन र भोकमरी दुबै बढ्दै : संयुक्त राष्ट्र

न्यूयोर्क, ४ चैत (रासस/सिन्हवा) ।
मध्यपूर्वमा बढ्दो द्वन्द्वका कारण विश्वभरि भोकमरीको समस्या भन्नु गम्भीर बल्ने जोखिम रहेको संयुक्त राष्ट्रसङ्घले चेतावनी दिएको छ । संयुक्त राष्ट्रसङ्घअन्तर्गत विश्व खाद्य कार्यक्रमले सन् २०२६ सम्म विश्वमा तीव्र खाद्य अभाव भैल्ले मानिसहरूको सङ्ख्या नयाँ रेकर्डमा पुग्न सक्ने जनाएको छ । द्वन्द्व लम्बिँदै गएमा थप करिब ४ करोड ५० लाख मानिस खाद्य असुरक्षामा पर्न सक्ने अनुमान गरिएको छ ।
विशेषज्ञहरूका अनुसार होर्मुज जलडमरुमा अवरोध सिर्जना हुँदा तेल ढुवानी मात्र होइन, मल बोकेका जहाजहरूको आवतजावत पनि प्रभावित भएको छ, जसले खाद्य उत्पादनमा प्रत्यक्ष असर पारिरहेको छ । संयुक्त राष्ट्रसङ्घले प्रभावित क्षेत्रमा खाद्यान्न, पानी, आश्रय तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने प्रयास तीव्र बनाएको जनाएको छ । लेबनानमा लाखौँ मानिसलाई तातो खाना, अत्यावश्यक सामग्री र सफा पानी वितरण गरिएको छ ।
यसैबीच, विस्थापनका कारण १० लाखभन्दा बढी मानिस घर छाड्न बाध्य भएका छन्, जसमा करिब ३ लाख बालबालिका रहेका छन् । धेरैजसो प्रभावितहरू सार्वजनिक आश्रयस्थल बाहिर नै बस्न बाध्य छन् । स्वास्थ्य क्षेत्रमा पनि गम्भीर असर परेको छ । आक्रमणका कारण स्वास्थ्यकर्मीहरू मारिनुका साथै अस्पताल तथा स्वास्थ्य पूर्वाधारमा क्षति पुगेको छ ।
संयुक्त राष्ट्रसङ्घले द्वन्द्वरत पक्षहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानूनको पालना गर्न र सर्वसाधारण नागरिक तथा सहयोगकर्मीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न आग्रह गरेको छ । मध्यपूर्वमा जारी द्वन्द्वले विश्व अर्थतन्त्रसँगै खाद्य सुरक्षामा समेत गम्भीर चुनौती खडा गरेको देखिएको छ ।

नेपाली मूलका नागरिकलाई नेपाली पहिचान दिन माग

काठमाडौं, ४ चैत (रासस) ।

एसोसिएसन अफ नेपाली ओरिजन (एएनओ) ले विश्वभरका नेपाली मूलका नेपालीलाई नेपालसँग जोड्न र नेपालीको पहिचानसहितको परिचयपत्रको व्यवस्था गर्न माग गरेको छ ।

परराष्ट्रमन्त्री बालानन्द शर्मालाई मंगलबार भेटेर एएनओको प्रतिनिधिमण्डलले सो माग गरेको हो । एएनओका अन्तराष्ट्रिय अध्यक्ष डिल्ली अधिकारी, उपाध्याक्ष सुशील पन्त, महासचिव चूडामणि भट्टराई, नेपाल च्याप्टरका अध्यक्ष कृष्णप्रसाद सापकोटा लगायतको प्रतिनिधिमण्डलले

मन्त्री शर्मालाई उक्त मागपत्र बुझाएको हो ।

सो पत्रमा पुस्तौंदेखि विश्वभर छरिएर रहेका नेपाली मूलका नागरिकलाई परिचय पत्रको व्यवस्था गर्न एवं त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलको आगमन कक्षमा 'नेपाली ओरिजन' का लागि छुट्टै डेस्क राख्न पनि माग गरिएको छ ।

साथै पूर्वी नेपालका विभिन्न शिविरमा बाँकी रहेका भण्डौ सात हजारको सङ्ख्याका भुटानी शरणार्थीको मानवअधिकारको रक्षा गरी मानवीय दृष्टिकोणबाट उचित व्यवस्थापन गर्न माग गरिएको

एएनओले विज्ञप्तिमार्फत जनाएको छ ।

त्यस अवसरमा मन्त्री शर्माले एएनओका मागहरू नेपालकै पहिचानको विस्तारलाई सघाउने प्रकृतिका रहेकाले यसलाई नेपाल सरकारले गम्भीर रूपमा लिने धारणा राख्नुभयो । उहाँले आफू सैनिक सेवामा रहँदा पुस्तौंअघि बाहिरिएका नेपाली मूलका मानिसहरू भेट्ने अवसर पाएको अनुभव सुनाउँदै उहाँहरूलाई पुख्र्यौली देशसँग जोड्ने सार्थक अभियान अघि बढ्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

एएनओका अन्तराष्ट्रिय

‘कार्की’ आयोगको प्रतिवेदन तत्काल सार्वजनिक गरियोस्’

काठमाडौं, ४ चैत (रासस) ।

उज्यालो नेपाल पार्टीले जेनजी आन्दोलनसँग सम्बन्धित घटनाक्रमबारे छानबिन गर्न गठित गौरीबहादुर कार्की नेतृत्वको जाँचबुझ आयोगको प्रतिवेदन तत्काल सार्वजनिक गर्न सरकारसँग माग गरेको छ ।

पार्टीका प्रवक्ता डा राजु थापाद्वारा मंगलबार जारी प्रेस वक्तव्यमा प्रतिवेदन तत्काल सार्वजनिक गर्नुपर्नेसहितका पाँच बुँदे माग अघि सारिएको छ । प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न ढिलाइ भएकाबारे स्पष्ट आधिकारिक जानकारी र समयसीमा सार्वजनिक गर्न

पार्टीको माग छ ।

यस्तै, प्रतिवेदनका निष्कर्ष र सिफारिसका आधारमा जिम्मेवार पक्षमाथि निष्पक्ष, पारदर्शी र कानुनसम्मत प्रक्रिया तत्काल अघि बढाउन माग गरिएको छ । पीडित, घाइते, मृतकका परिवार तथा प्रभावित समुदायलाई सत्य, न्याय र परिपूरणको अनुभूति हुनेगरी आवश्यक निर्णय गर्न पार्टीको माग छ ।

प्रतिवेदन सार्वजनिक नहुँदा नागरिक तहमा अन्त्योल, शङ्का र असन्तोष बढ्दै जाने तथा राज्यप्रतिको विश्वास कमजोर हुने पार्टीको भनाइ छ ।

देश, लोकतन्त्र र संविधानका लागि नयाँ जनमत उपयोग हुन सकोस् : पूर्वराष्ट्रपति डा यादव

काठमाडौं, ४ चैत (रासस) ।

पूर्वराष्ट्रपति डा रामवरण यादवले हालैको प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनबाट प्राप्त दुई तिहाइ नजिकको जनमतलाई राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले गणतन्त्र, संविधान र सङ्घीयता जोगाउँदै देश बनाउने काममा उपयोग गर्न सक्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

नेपाल पत्रकार महासङ्घका पूर्वअध्यक्ष विपुल पोखरेलद्वारा लिखित ‘सङ्कल्पन’ पुस्तकको मंगलबार यहाँ लोकार्पण गर्दै उहाँले जेनजी युवाहरूको आन्दोलन, परिवर्तन र निर्वाचनको परिणामलाई सबैले स्वीकार गर्नुपर्ने र रास्वपाले त्यसलाई देश बनाउन सदुपयोग गर्न सक्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

“विसं २०१५ मा पनि नेपाली कांग्रेसले दुई तिहाइ ल्याएर बिपी कोइराला प्रधानमन्त्री हुनुभएको थियो । त्यसले पूरा समय काम गर्न पाएन । हालको जनमत त्यसरी खेर नजाओस्”, पूर्वराष्ट्रपति डा यादवले भन्नुभयो, “देश, संविधान, लोकतन्त्र, सङ्घीयता, धर्म निरपेक्ष, समावेशीता सबै बचोस् । संविधानको पालनाको

काम होस्, तर आगामी निर्वाचनमा प्रतिपक्ष नरहने गरी आफू मात्रै जित्नुपर्छ भन्ने सोच कसैले राख्नुहुँदैन । प्रतिपक्षविना लोकतान्त्रिक प्रणाली बलियो हुनसक्दैन ।”

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका नेता डा मिनेन्द्र रिजालले गत फागुन २१ गते सम्पन्न प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा बहुमत प्राप्त पार्टीले देशको निर्माणको नेतृत्व लिनुपर्ने र त्यसमा अरु सबै पार्टी र नागरिकले आ-आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । मुलुकमा विसं २०७४ यता ‘कारोबारी राजनीति’ र गठबन्धनको संस्कार चलिरेकामा पछिल्लो जनमतले त्यसमा ‘ब्रेक’ लगाएको उल्लेख गर्दै उहाँले अब विगतका गल्ती नदोहोर्नुपर्ने मुलुक अगाडि बढ्नुपर्ने धारणा राख्नुभयो । पूर्वमन्त्री डा रिजालले लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा सूचना प्रविधिलाई गलत मनसाय राखेर नियमन गर्ने वा प्रतिपक्षविनाको राजनीतिक प्रणालीको कल्पना गरिनु उचित नहुने बताउनुभयो ।

राससका कार्यकारी अध्यक्ष

धर्मेन्द्र भाले लोकतन्त्रमा जिम्मेवारीमा रहेका सबै थप जिम्मेवार हुनुपर्नेमा जोड दिँदै जनताले अनुभूत हुने गरी लोकतन्त्रलाई आत्मसात गर्नुभयो । उहाँले पाखरेलद्वारा प्रकाशित पुस्तकले अख्तियारी लेखनले पनि विचार निर्माण गर्न सक्छ, र कृति बन्नसक्छ भन्ने दृष्टान्त दिँदै बताउनुभयो ।

वरिष्ठ पत्रकार बबिता बस्नेतले ‘सङ्कल्पन’ पुस्तक लेखरूको सङ्ग्रह मात्रै नभएर समयको दस्तावेज पनि भएको टिप्पणी गर्दै युवाहरूको भावना र लोकतन्त्रको सबलीकरणबारे लेखकले दूरदृष्टि प्रस्तुत गरेको बताउनुभयो ।

लेखक पोखरेलले समकालीन राजनीति, समाज, लोकतन्त्र, विचार र पत्रकारिताका विषयमा आफूले देखेका समय र सन्दर्भलाई सङ्कलन गरेर पुस्तकका रूपमा ल्याएको बताउनुभयो । पुस्तकको प्रकाशन गोरक्ष राष्ट्रिय दैनिकले गरेको हो ।

नेपाल सरकार
भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग
भूमिसुधार तथा भूअभिलेख कार्यालय सप्तरी

मिति: २०८२/१२/०४

विषय : ३५ दिने हकदाबी सम्बन्धि सार्वजनिक सूचना ।

रैती नं. १०५ सिरिलाल राउतको नाममा दर्ता रहेको साविक प्रगन्ना मालझमुना मौजे लालपुरको सा.कि.नं. ६१३ को ज.वि. ०-११-१ र रैती नं. १२ पारसवती चौधराईनीको नाममा दर्ता रहेको साविक प्रगन्ना मालझमुना मौजे लालपुरको सा.कि.नं. २५० को ज.वि. ०-१२-७ मध्ये ०-३-१७ जग्गा हाल तपसिल बमोजिम नापी भएको जग्गा छुट जग्गा दर्ता गरि जग्गाधनी प्रमाण-पुजो पाउँ भनि जिल्ला सप्तरी साविक गा.वि.स. बनौली वडा नं. ३ हाल परिवर्तित खडक न.पा. वडा नं. ११ बस्ने रमाकान्त यादवको यस कार्यालयमा द.नं. १४७५५ मिति २०८२/०९/२४ गतेमा निवेदन परि हकदाबी सम्बन्धि सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्ने मिति २०८२/१२/०४ मा आदेश भए बमोजिम यो ३५ दिने हकदाबी सम्बन्धि सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ । तपसिलमा उल्लेखित जग्गामा निवेदकहरू बाहेक अरु कसैको हक लाग्ने भए वा निवेदकहरूको नाममा छुट जग्गा दर्ता गर्दा कसैको हक जाने छ वा सरकारी सार्वजनिक सम्पतिको नोक्सानी हुने भए ठोस सबुत प्रमाण सहित सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिन भित्रमा सप्रमाण यस कार्यालयमा उजुरी गर्न आउनु होला । म्याद भित्र कसैको हकदाबी उजुरी पर्न नआएमा निवेदकको माँग दाबी बमोजिम छुट जग्गा दर्ता नामसारी गर्न तर्फ कानुन बमोजिम कार्यवाही भै जानेछ । यस सम्बन्धमा पछि कुनै पनि उजुरी दाबी नलाग्ने व्यहोरा सम्बन्धित सबैलाई जानकारी गराईन्छ ।

सा.कि.नं.	गा.वि.स.	वार्ड.नं.	हाल कि.नं.	जग्गा क्षेत्रफल	साविक दर्तावाला	कैफियत
६१३	बनौली	७क	२०६	०-१०-१७.५	सिरिलाल राउत	फिल्डबुक को जग्गाधनी महल, किसान महल खालि रहेको र कैफियत महलमा यो जग्गा पं. बनौली वडा नं. ३ बस्ने श्री लाल यादवको नम्बरी हो भनि जनिएको ।
२५०	बनौली	८ख	५९	०-४-१.५		

मधेश सरकारद्वारा ...

सवारी चलाएर आफ्नो र परिवारको जीविकोपार्जन गर्ने बाटो खुला गर्ने विश्वास लिइएको छ । सरकारले मजदुरको सीपलाई सम्मान गर्दै उनीहरूको रोजगारी सुनिश्चित गर्न यो व्यावहारिक नीति ल्याएको दाबी गरेको छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा पनि मधेस प्रदेश सरकारले महत्वपूर्ण सुधारको योजना अघि सारेको छ । उपचारका लागि निवेदन दिने तर अनुदान रकम आउँदासम्म विरामीको मृत्यु भइसक्ने भन्कटिलो र अव्यवहारिक कार्यविधिलाई पूर्ण रूपमा परिवर्तन गर्न लागिएको छ ।

अब विरामीलाई सिधै पैसा दिनुको सट्टा सरकारले अस्पतालसँग समन्वय गर्ने र विरामीले उपचार गराएको

अस्पताललाई नै सिधै भुक्तानी गरिदिने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसबाट विरामीले जीवित छँदै उपचार पाउने सुनिश्चितता हुने सरकारको तर्क छ । साथै, स्वास्थ्य सेवालाई प्रविधिमैत्री बनाउन मोबाइलबाट ई-टिकट काट्न सकिने व्यवस्था र विगत दुई वर्षदेखि रोकिएको औषधि खरिद प्रक्रियालाई पनि पुनः सुरु गरिएको छ ।

मधेस प्रदेशलाई खेलकुद र धार्मिक पर्यटनको केन्द्र बनाउने उद्देश्यका साथ सरकारले ठुला पूर्वाधार निर्माणका योजनाहरू समेत अघि सारेको छ । प्रदेश सरकारले आफ्नो सय दिने कार्यकालमा जनमैत्री कामहरूलाई प्राथमिकता दिएको दाबी गर्दै आगामी दिनमा यी योजनाहरूलाई द्रुत गतिमा कार्यान्वयन गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरेको छ । न्युज एजेन्सी नेपालबाट

सूचना

इम्प्याक्ट नेपाल प्राथमिक कान उपचार केन्द्र, राजविराजले सम्पूर्ण उपचार सेवाहरू यही मिति २०८२।१०।१२ (26-01-2026) गतेदेखि गीता पेट्रोल पम्प अगाडीको आफ्नै नयाँ भवन इम्प्याक्ट नेपाल ठाको देवी जोगेन्द्र भगत कान उपचार केन्द्र राजविराजबाट अति अत्याधुनिक प्रविधिबाट सुविधा सहित सम्पूर्ण सेवाहरू उपलब्ध गराउने भएको सहर्ष जानकारी गराउँदछौ ।

हाम्रो सेवाहरू:

१. दैनिक कान जाँच तथा उपचार
२. विभिन्न आधुनिक मेसिनबाट कानको परिक्षण (PTA, Tympanogram, EUM)
३. कानको सुन्ने मेसिन (Hearing Aid)
४. इन्डोस्कोपी (Endoscopy)
५. कानको शल्यक्रिया (Operation)
६. फार्मेसी सेवा

सम्पर्क : ०३१-५८०००५
८८०८७८२२८०, ८८८२२७०७२८